

NR 1 (186)  
STYCZEŃ 2022 R.



PISMO PARAFII WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH W PSZCZYŃNIE

*I pójdą narody do twojego światła,  
królowie do blasku twojego wschodu.*

*Iz 60, 3*





Wszystkim życzymy, aby Nowy Rok zaskakiwał nas wspaniałymi niespodziankami, które nam ześle Miłosierny Bóg. I niech nam błogostawi, obdarza łaskami, dobrym zdrowiem i niech się spełniają nasze dobre marzenia. Błogosławionego i bezpiecznego nowego roku 2024.

Wasz Proboszcz



## Podsumowanie roku 2023

Przełom roku jest zawsze szczególną chwilą refleksji i to nie dlatego, że pesel zostaje ten sam a nam przybywa lat. Refleksja nad tym, co przeżyliśmy, ile nowych doświadczeń zdobyliśmy, na jakim etapie drogi do wieczności jesteśmy. I nie mówmy, że dobrze, że ten trudny czas minął i oby ten Nowy Rok był lepszy. Nie na tym to polega. Za każdy dzień przeżyty bądźmy wdzięczni Panu Bogu, za chwile doświadczeń tych radosnych i tych trudnych również. Bo wszystko co przeżyliśmy jest darem Pana Boga dla nas.

### JAK TEN ROK WYGLĄDAŁ W STATYSTYCE PARAFIALNEJ?

‡ Do Kościoła przyjęliśmy w naszej parafialnej rodzinie 47 osób. Większość to dzieci do 1. roku życia, ale starsze również (7) oraz jednego dorosłego.

‡ Do Pierwszej i Wczesnej Komunii świętej przystąpiło 28 dzieci.

‡ Ks. bp Adam Wodarczyk udzielił sakramentu bierzmowania 35 młodym dziewczynom i chłopcom.

‡ W naszym kościele pobłogosławiliśmy 18 par małżeńskich.

‡ Kapłani odwiedzili w ciągu roku naszych chorych i wiekiem

osłabionych parafian 235 razy, w tym udzielili 16 namaszczeń chorego w domu. Do tego należy jeszcze dodać 39 osób, które przyjęły sakrament chorych podczas Światowego Dnia Chorego. Nasi Nadzwyczajni Szafarze Eucharystii zanoszą Pana Jezusa systematycznie w każdą niedzielę i święta chorym do domu.

‡ Na miejsce spoczynku odprowadziliśmy 95 naszych parafian.

Od września wikariuszem w naszej parafii został ks. Maciej Niesporek, który przybył do nas z parafii Św. Apostołów Piotra i Pawła w Świętochłowicach.

Po latach pandemii i nie tylko, wróciliśmy do Rodzinnego Festynu Parafialnego (3 maja).

Pielgrzymowaliśmy na Jasną Górę, do Kalwarii Zebrzydowskiej i do Francji.

W minionym roku odbyła się w parafii, przepisana prawem kanonicznym, wizytacja ks. biskupa Adama Wodarczyka. Ostatnia wizytacja miała miejsce w 2015 roku.

Przy naszej parafii zaistniało Stowarzyszenie artystyczne PlessArt. Prace młodych artystów mieliśmy możliwość oglądać w naszej salce multimedialnej. I sądzę, że jeszcze wiele razy będą prezentować swoje dzieła wykonane w technice malarskiej, rzeźbiarskiej, witrażowej i wielu innych.

13 maja nasza parafianka s. Michalina Felicjanka, która pra-

cuje w Kosowie na Ukrainie oraz s. Anita Felicjanka pochodząca ze Starej Wsi przeżywały srebrny jubileusz zakonny (uroczystości miały miejsce w Domu Prowincjalny w Przemyślu).

27 maja gościliśmy w parafii ks. bpa Josepha Poniaha ze Sri Lanki wraz z grupą Pszczynian i nie tylko, którzy podejmują duchową adopcję kleryków na Sri Lance (wspierają ich materialnie i duchowo w drodze do sakramentu święceń).

12 sierpnia nasz kościół stał się miejscem Eucharystii centralnych obchodów Dnia Wojska Polskiego.

## Z PRAC GOSPODARCZYCH

Zakończyliśmy renowację kościoła. Gdy będziemy mieli podsumowaną całą inwestycję, poinformujemy o kosztach. Efekt jest widoczny. Nasz kościół jest piękny, a efekt prac widoczny. Słowa podziękowania paniom za umycie naszych żyrandoli. Kto przy tym pracował to wie, że każda rurka szklana została zdjęta i wyczyszczona od zewnątrz i wewnątrz. Słowa podziękowania także naszym parafianom (p. Krzysztofowi Simce z pracownikami), którzy pomogli przy pracach elektrycznych, zakładając nowe oświetlenie w prezbiterium i pod chórem.

Słowa wielkiego podziękowania: naszym księżom wikarym – Łukaszowi i Maciejowi, Nadzwyczajnym Szafarzom Eucharystii, Siostrzom Felicjankom i Boromeuszkom, wszystkim katechetom, Parafialnej Radzie Duszpasterskiej i Radzie Ekonomicznej, Parafialnemu Zespołowi Caritas, małżeństwom które są zaangażowane w Duszpasterstwo Rodzin i prowadzenie nauk przedślubnych oraz Poradni Życia Rodzinnego, animatorom, moderatorom i członkom grup parafialnych (Bractwo i Rodzinie Szkaplerznej, Rodzinie Franciszkańskiej, Kręgom Rodzin Kościoła Domowego, Oazie młodzieżowej, Dzieciom Maryi i ministrantom, panom kościelnym, panom organistom, paniom sprzątającym kościół, paniom pracującym w Ochronce parafialnej. Podziękowanie współpracownikom na probostwie: pani gospodyni oraz jej współpracowniczkom, Siostrze Elizie w Kancelarii Parafialnej i Siostrzom Felicjankom dbającym o piękno naszego kościoła, panu Markowi – gospodarzowi, pracownikom cmentarzy.

Bóg zapłać wszystkim Parafianom za Waszą obecność, dobre słowo, jak również za ofiary pieniężne, dzięki którym możemy normalnie – jako parafia funkcjonować i nie mieć żadnego zadłużenia. Podziękowanie szczególne za ofiary składane na nasz rachunek bankowy. Dziękujemy za ofiary na utrzymanie kościoła, na potrzeby parafii, na dzieła charytatywne, misyjne, na Parafialny Fundusz Stypendialny i na budowę kościoła Św. Jana Pawła na Osiedlu Powstańców Śląskich. Ważne jest, że potrafimy się podzielić tym co mamy (pomogliśmy znacząco ks. Mackiewiczowi z Odessy, Siostrzom Boromeuszkom prowadzącym przedszkole w Kępnie, wspólnocie Cenacolo z Żor oraz uchodźcom i poszkodowanym przez wojnę na Ukrainie).

Co w materii finansowej przyniesie nam nowy rok, tego nie wiemy. Jedno jest pewne, taniej i łatwiej nie będzie. Jest nas coraz mniej, wielu umiera, niewielu się rodzi, a koszty rosną. Wierzę, że z waszą pomocą poradzimy sobie.

Wiele w naszym kościele się działo w tym roku. Cieszę się tym, bo to znaczy, że nasza parafia żyje. Oby tak było dalej, obyśmy wspólnie, budując więzi między sobą, rodzinnie pielgrzymowali drogami wiary do nieba.

*Wasz proboszcz*



# Epifania – Objawienie Pańskie

6 stycznia obchodzimy uroczystość Objawienia Pańskiego, w naszym kraju nazywaną też zwyczajowo świętem Trzech Króli. Co ciekawe, Ewangelia w ogóle nie nazywa ich królami, tylko przybyłymi ze Wschodu mędrcami. Nie znamy też ich liczby. Jedyne tradycja wskazuje na liczbę trzech, skoro przynieśli trzy dary. A dlaczego śpiewamy jednak o Trzech Królach? Może to wpływ psalmu 72, który słyszymy w dzisiejszej Liturgii Słowa: „Królowie Tarszisz i wysp przyniosą dary, królowie Szeby i Saby złożą daninę”.

Objawienie Pańskie to jedno z najstarszych świąt kościelnych, w pierwszych latach chrześcijaństwa dzień ten obchodzony był jako święto Bożego Narodzenia. W Kościele Ormiańskim jest tak aż do dzisiaj. W II w. w ten dzień wspomniano Chrzest Pański. W późniejszych wiekach 6 stycznia wspomniano w zasadzie cztery wydarzenia: Boże Narodzenie, pokłonu Mędrców, Chrzest Pański i cud przemiany wody w wino w Kanie Galilejskiej. Nazywano je świętem Epifanii, objawienia się Boga całemu światu. Dopiero od końca IV wieku Objawienie Pańskie zaczęło obchodzić niezależnie od pozostałych wspomnień. Dzisiaj Boże Narodzenie obchodzimy 25 grudnia, Objawienie Pańskie – 6 stycznia, Chrzest Pański – w niedzielę po uroczystości Objawienia Pańskiego, a cud w Kanie pojawia się w ewangelii w 2. Niedzielę zwykłą (w roku C).

Wspominani Trzej Królowie, nazywani również Mędrcami ze Wschodu lub Magami, są postaciami z Nowego Testamentu, którzy według Ewangelii Mateusza przybyli, aby oddać hołd nowonarodzonemu Jezusowi. Podążając za niezwykłą gwiazdą, przybyli do Betlejem, miejsca narodzin Jezusa. Przynieśli ze sobą dary: złoto, kadzidło i mirrę, które miały symboliczne znaczenie. Złoto symbolizowało Jezusa jako króla, kadzidło wskazywało na Jego boskość, a mirra na ludzką naturę Jezusa oraz Jego przyszłe cierpienia.

Mędrcy tradycyjnie są nazywani imionami: Melchior, Kacper i Baltazar. Imiona te nie pochodzą jednak bezpośrednio

z Pisma Świętego. W zasadzie pojawiły się dopiero w IX w. Legenda głosi, że po powrocie do swoich krajów rzekli się tronów, aby głosić wiarę w Chrystusa, a po Wniebowstąpieniu Pańskim Tomasz Apostoł udzielił im sakramentów, oraz sakry biskupiej.

Uroczystość Objawienia Pańskiego wiąże się także z różnymi zwyczajami. Zwyczaj święcenia tego dnia złota i kadzidła wykształcił się na przełomie wieków XV i XVI wieku. Poświęcanym kadzidłem, którym była żywica z jałowca, okadzano domy i obejście, co miało znaczenie symbolicznego zabezpieczenia go przed chorobami i nieszczęściami. Od XVIII wieku upowszechnił się także zwyczaj święcenia kredy, którą zwyczajowo w święto Trzech Króli na drzwiach wejściowych w wielu domach katolickich pisano litery: C†M†B lub K+M+B oraz datę bieżącego roku. Litery te są skrótem od łacińskiego życzenia *Christus Mansionem Benedicat* (Niech Chrystus błogosławi temu domowi), choć święty Augustyn tłumaczy je jako *Christus Multorum Benefactor* (Chrystus dobroczyńcą wielu). Znana jest także interpretacja skrótu C†M†B jako pierwszych liter łacińskich nazw trzech zbawczych zdarzeń świętowanych pierwotnie 6 stycznia: *Cogitum – Matrimonium – Baptisma* (łac. Poznanie – Wesele – Chrzest).

Dzisiejsza uroczystość odgrywa istotną rolę w bożonarodzeniowej tradycji, szczególnie w wielu kulturach chrześcijańskich. Historia mędrców jest interpretowana jako symboliczne uwielbienie i uznanie Jezusa jako Mesjasza przez przedstawicieli różnych narodów i kultur. Opowieść o Trzech Królach podkreśla również uniwersalność przesłania Jezusa i Jego zbawczą rolę dla wszystkich ludzi, niezależnie od narodowości czy pochodzenia. To symboliczne spotkanie różnych światów przed Dzieciąciem w żłobie, które przynosi światu nadzieję i zbawienie.

Tomasz Zygmunt





# KRZYŻÓWKA 73

1		2			3		4		5		6			7		8
							9									
10											11	12				
							13									
14	15		16													
							17				18		19		20	
21																
									22							
							23									
										24				25		26
							27		28							
									29							
							30									
31									32							



## Poziomo:

1. Jeden z bohaterów Iliady; 6. Okres przed Bożym Narodzeniem; 9. Duże miasto na Florydzie; 10. Włoska wyspa na Morzu Śródziemnym; 11. Ssak z rodziny jeleniowatych z charakterystycznym łopatkowatym porożem u samców; 13. Dwukołowy wóz bojowy zaprzężony w dwa lub cztery konie; 14. Osoba wysyłająca list; 17. Zakład produkujący sery; 21. Zabawa z okazji święta górników; 23. Matka bogów olimpijskich, żona Kronosa; 24. Półwysep w Ameryce Środkowej obłany wodami Zatoki Meksykańskiej i Morza Karaibskiego; 27. Wymarły ptak zamieszkujący Nową Zelandię; 29. Rodzaj dokumentu stwierdzającego tożsamość wydany przez okupujących Polskę hitlerowców w czasie II wojny światowej; 30. Ptak wodny; 31. Przedmiot potrzebny w danym przedstawieniu teatralnym lub filmie, związany z akcją sztuki lub filmu; 32. Owoc orzecha ziemnego zawierający jadalne nasiona.

## Pionowo:

1. As dla chemika; 2. Wg Biblii odpowiedzialny za rzeź niewiniątek; 3. Suchodrzew, wiciokrzew; 4. Zmniejsza tarcie; 5. Opaska na pliku banknotów oznaczająca, że zostały one poli-

czone; 6. Opera Verdiego; 7. Naśladowca wielkich, utalentowanych poprzedników; 8. Rurka rozszerzona na jednym końcu, zrobiona z papieru, kartonu, blachy; 12. Obchodzi imieniny 26. lipca; 15. Sari - słynna śpiewaczka operowa; 16. Długa, biała szata używana przez kapłanów w kościołach katolickich; 17. W chrześcijaństwie: obrzęd liturgiczny czyniący człowieka uczestnikiem życia Bożego, znak niewidzialnej łaski; 18. Wojsk. zespół urządzeń przeznaczony do naprowadzania na cel i prowadzenia ognia w określonym kierunku: strzelania pociskami, odpalania pocisków raketowych, wrzucania bomb głębinowych; 19. Słuszność; porcja; 20. Rozżarzona cząstka płonącego ciała, która oderwała się od całości; 21. Przyrząd do mierzenia ciśnienia atmosferycznego; 25. Wystawa handlowa; 26. Jedno z Wielkich Jezior Afrykańskich; 28. Stolica Ghany.

Rozwiązania prosimy przysyłać na [redakcja@wszystkichswietych.info](mailto:redakcja@wszystkichswietych.info) do końca stycznia 2024 roku.

Prawidłowe rozwiązania wezmą udział w losowaniu nagród.

Za prawidłowe rozwiązanie *Krzyżówki nr 72* nagrodę otrzymuje pani Janina Piwowarska. Gratulujemy!

# Legenda o Gwieździe Betlejemskiej

*Uroczystość Objawienia Pańskiego przywodzi na myśl Gwiazdę Betlejemską.*

*„...oto mędrcy ze Wschodu przybyli do Jerozolimy i pytali: „Gdzie jest nowo narodzony Król żydowski? Ujrzeliśmy bowiem Jego gwiazdę na Wschodzie i przybyliśmy oddać Mu pokłon”. (...) a oto gwiazda, którą widzieli na Wschodzie, postępowała przed nimi, aż przysłała i zatrzymała się nad miejscem, gdzie było Dziecię. Gdy ujrzeeli gwiazdę, bardzo się uradowali. Weszli do domu i zobaczyli Dziecię z Jego Matką, Maryją; padli na twarz i oddali Mu pokłon. I otworzywszy swe skarby, ofiarowali Mu dary: złoto, kadzidło i mirrę.” (Mt 2, 1b-2.9b-11)*



Gwiazda Betlejemska kojarzy się wszystkim ze żłobkiem, w którym leżał mały Jezus, oświetlając drogę Trzem Królom, przybyłym do Betlejem, by oddać Mu pokłon. Czym była, że świeciła tak jasno, że mogła stanowić punkt odniesienia i drogowskaz dla wędrowców?. Dzisiaj patrzemy na nią w sensie historycznym, alegorycznym i astronomicznym. Historycznie wspomina o niej Nowy Testament a dokładnie wspomniana wyżej Ewangelia według św. Mateusza. Pisze on, że byli to mędrcy ze Wschodu i by ich nazwać używa greckiego terminu *magoi* ze względu na ich znajomość astronomii i magii (stąd zwani też czasami jako Trzej Magowie). Najprawdopodobniej pochodzili z Persji (dzisiejszy Iran), mogli też być Chaldejczykami z Babilonii. W Babilonii znaleziono bowiem gliniane tabliczki, na których opisano wyjątkowe zjawisko astronomiczne w 7 r. p.n.e. Powszechnie uważa się, że było ich trzech, ale sam św. Mateusz nie wymienia ilu ich było. Przyjęło się też określenie, że byli to królowie. We wczesnym średniowieczu magowie byli postrzegani jako królowie, wspominał o tym już w 200 roku Tertulian

(pierwszy teolog chrześcijański), który pisał, że można im przypisywać rangę należną królom.

Sama natura Gwiazdy Betlejemskiej jest dość tajemnicza. Wybitny astronom Johannes Kepler w 1603 r. wysunął teorię, że „gwiazda” była koniunkcją planet Jowisza, Saturna i Marsa ustawionych w jednej linii w ten sposób, że tworzyły jeden punkt świetlny. W 7 r. p. n. e. do takiej koniunkcji doszło aż trzykrotnie: 21 maja, 1 października i 5 grudnia. Tymczasem samo zjawisko koniunkcji trzech planet ma miejsce raz na 800 lat, a ostatnie wydarzyło się 21 grudnia 2020 r.

Istnieje hipoteza, że mogła to być kometa, ale ona kojarzona jest zwykle z jakimś nieszczęściem. Znana nam też z czasów współczesnych kometa Halleya pojawiła się jednakże już w 12 r. p.n.e. O „gwieździe miotle” i „gwieździe przybylszu” dowiadujemy się z kronik chińskich pochodzących z 4 i 5 w. p. n. e. Ale czym one w istocie były, niewiadomo.

Inną hipotezą jest pojawienie się gwiazdy nowej zwanej supernową czy mirą. Klaudiusz Ptolemeusz (grecki uczony, urodzony w Egipcie i pracujący

w tamtejszej Bibliotece Aleksandryjskiej) opracował katalog 1022 gwiazd widocznych na niebie śródziemnomorskim, aż do Bałtyku. Uważał, że narodzinom człowieka towarzyszy pojawienie się gwiazdy. Im jaśniejsza gwiazda pojawia się na nieboskłonie to tym znaczniejszy człowiek rodzi się na świecie. Galaktyka Andromedy góruje nad Betlejem i właśnie wtedy mogła pojawić się jakaś gwiazda supernowa. Pojawieniu się supernowej towarzyszy umieranie gwiazdy związanej z silnym wybuchem. Taka gwiazda może całkowicie zniknąć, lub też może z niej powstać niezwykle jasna gwiazda neutronowa. Zjawisko takie widoczne też jest w ciągu dnia. Według Keplera zaraz po koniunkcji miał nastąpić wybuch supernowej. Wracając do koniunkcji planet, to miała też ona wydźwięk przenośny: Jowisz symbolizuje nowego króla, Saturn starego, gwiazdozbiór Ryb, w którym wystąpiła koniunkcja - Palestynę, a sama koniunkcja zmianę władcy.

Prób racjonalnego wytłumaczenia pojawienia się Gwiazdy Betlejemskiej było wiele, ale która jest prawdziwa?

Sam św. Mateusz pisząc o gwieździe, alegorycznie może chciał nawiązać do jednego z tajemniczych tekstów Starego Testamentu mówiących o przyjściu Mesjasza. Według chrześcijańskiej tradycji Gwiazda Betlejemska wskazuje drogę do zbawienia i przypomina o nadziei związanej z przyjściem Jezusa na świat. Pojawienie się Gwiazdy może też być cudownym znakiem Bożym przeznaczonym wyłącznie dla Trzech Króli. Przybywając do Betlejem, by pokłonić się Jezusowi ofiarowali mu dary w postaci złota, kadzidła i mirry. Złoto oddaje cześć królewskości Jezusa, kadzidło jego boskości a mirra jego świętemu człowieczeństwu. Papież Franciszek mówiąc w 2019 r. o Trzech Królach, przybyłych z daleka do małego Jezusa nawiązywał też do gwiazd; „*Przed Nim rozumieją, że Bóg, podobnie jak z suwerenną mądrością kieruje gwiazdami, tak też kieruje biegiem historii, uniżając możliwych i wywyższając pokornych. Z pewnością po powrocie do swego kraju opowiedzieli o tym zaskakującym spotkaniu z Mesjaszem, zapoczątkowując podróż Ewangelii pośród narodów*”. Dlatego Trzech Króli przedstawia się często jako reprezentantów trzech kontynentów: Europy, Azji i Afryki. Uważa się, że symbolizują

też trzy okresy ludzkiego życia, gdyż każdy z nich w różnych wyobrażeniach ukazywany jest jako młodzieniec (Baltazar), drugi – jako mężczyzna dojrzały (Melchior), trzeci zaś to starzec (Kacper). Dawne podania wspominają też o trzech braciach, władających trzema królestwami: Melchior – miał władać Persami, Kacper – Hindusami, a Baltazar – Arabami.

Święto Trzech Króli, obchodzone 6 stycznia przez katolików i 19 stycznia przez prawosławnych, jest religijnym wspomnieniem o hołdzie oddanym małemu Jezusowi przez Trzech Mędrców przybyłych do Betlejem.

Ponadczasowość święta Objawienia Pańskiego oznacza, że ci trzej podróżnicy, prekursorzy, poszukiwali sensu, światła, prawdziwego Mesjasza, podobnie jak współcześnie wszyscy ludzie, i to aż do końca czasów.

W Polsce od 2009 roku popularne są Orszaki Trzech Króli. Pierwsze były zorganizowane w Warszawie i Toruniu. Inicjatorem zorganizowania ulicznego Orszaku było Stowarzyszenie Sternik. Każdego roku przybywa miast i małych miasteczek, które organizują to niezmiernie widowiskowe uliczne

przedstawienie. Przebrani za Świętą Rodzinę i Trzech Króli mieszkańcy przemierzają ulice śpiewając kolędy. Za nimi podążają pozostali uczestnicy w pięknym i długim orszaku. Papierowe korony na głowach są nieodłącznym elementem tego ulicznego widowiska. Orszaki stały się tak popularne, że nawet Papież Benedykt i Franciszek pozdrawiali i błogosławili uczestników. Święto Objawienia od 2011 roku jest w Polsce dniem wolnym od pracy.

W tym roku Orszak Trzech Króli w Pszczynie organizuje Parafia pw. Św. Jadwigi Śląskiej. Organizatorzy serdecznie zapraszają wszystkich chętnych.

A wracając do Gwiazdy Betlejemskiej, na którą tak symbolicznie czekaliśmy 24 grudnia, na niebie zobaczyliśmy białoniebieską Węgę jaśniejąca na jego zachodniej części oraz biało-pomarańczową Kapellę, po jego wschodniej stronie. Pomiędzy nimi widoczne było czerwone światło Marsa.

Gwiazda Betlejemska była też natchnieniem wielu poetów, m.in. dla Wandy Chotomskiej napisanym w 1999 roku wierszu „To już pora na wigilię”.

Maria Jagodzińska



## To już pora na wigilię

To już pora na wigilię to już czas  
a tu jeszcze kogoś nie ma pośród nas,  
a tu jeszcze ktoś ma przyjąć bo przy stole wolne  
miejsce czeka dziś.

Gwiazdo Betlejemska prowadź go przez świat,  
żeby razem z nami przy tym stole siadł,  
prowadź go tu do nas z tych dalekich dróg,  
aby razem z nami kolędować mógł.

Daj mu światło, bo tak łatwo zmylić ślad,  
daj nadzieję, kiedy w oczy wieje wiatr,  
studzonymu, zmęczonemu pomóż iść,  
bo samotny nikt nie może....

Wanda Chotomska

# Parafia pw. Wszystkich Świętych w Pszczynie w latach 90-tych XVIII wieku

Wizytacja biskupa w danej parafii jest zazwyczaj poprzedzona przyjazdem jego wysłannika, zapoznającego się z funkcjonowaniem wspólnoty i dokumentacją. W parafialnym archiwum zachowała się cenna księga z lat 1791-1792, o wymiarach 24x37 cm, zawierająca opisy katolickich parafii na ziemi pszczyńskiej. Autor, ks. Franciszek Bartuzel (1731-1811), oficjał i komisarz dekanatów pszczyńskiego i bytomskiego, przygotował ten materiał dla biskupa diecezji krakowskiej, na terenie której leżała wówczas parafia pw. Wszystkich Świętych. Graniczyła ona od wschodu z parafią miedźniańską i ćwiklicką, od południa z czechowicką, od zachodu z łączką i brzeską oraz od północy z mikołowską. Należały do niej: miasto Pszczyna i 9 wsi: Stara Wieś, Goczałkowice, Poręba, Rudółtowie, Czarków, Kobiór, Studzienice, Jankowice i Piasek. Rozciągała się w szerz na 1 milę (około 7500 m), wzdłuż na 1,5 mili. Tu znajdował się kościół parafialny pw. Wszystkich Świętych i 3 kościoły filialne: Świętego Krzyża, św. Jadwigi oraz w latach 1716-1797 - goczałkowicki

kościół pw. św. Wojciecha i św. Jerzego.

Patronat nad parafią sprawował w tym czasie książę pszczyński Ferdynand Erdmann Anhalt, mający obowiązek partycypowania w jej wydatkach oraz prawo współdecydowania przy nominacji proboszcza. O kościele parafialnym autor pisze, że „po ogniu” (tj. pożarze miasta 7 sierpnia 1748 roku) został odrestaurowany i poświęcony około 1753 roku. Była to budowla murowana o długości 47 łokci (około 24 m) z trójgłębokością i posadzką z kamienia kwadratowego. Świątynię pokryto dachówką, a wieżyczkę z dzwonkiem białą blachą. Nad dużymi drzwiami zbudowano murowaną dzwonnice z dwoma dzwonami z kościołów św. Jadwigi i Św. Krzyża.

Od strony północnej była jedyną kaplicą, zwana Różańcową, z chrzcielnicą i trzema ołtarzami, w tym Niepokalanego Poczęcia NMP. Pod nią i zakrystią, wtedy od strony południowej, znajdowały się groby. Ich opis nie zachował się.

Na głównym ołtarzu stały trzy relikwiarze: dwa z drewna w kształcie wieżyczek, z relikwiami

św. Benigny i św. Celestyna oraz jeden w srebrnym krzyżu św. Jana Nepomucena.

O nieczynnym już przy kościele parafialnym cmentarzu napisano: „po części murem od miasta, po części domami otoczony, od północy otwarty, zamykać go trudno”.

Autor podając niektóre dane biograficzne duchownych wymienił ówczesnego plebana ks. Sebastiana Niemczyńskiego, wikarych Piotra Niepałę i Fryderyka Borówkę oraz kościelnych Jerzego Frecha i Josepha Dequera.

Część opisu dotyczy życia religijnego. Czytamy w nim m. in. o tym, że niemowlętom udziela się chrztu świętego do trzeciego dnia po urodzeniu. Pięć razy w roku przyjeżdżali tu księża z innych parafii, by słuchać spowiedzi. Przed Wielkanocą w 1792 roku do sakramentu pokuty przystąpiło 1287 mężczyzn i 1541 niewiast. Kazania poruszające temat 10 przykazań i 7 grzechów głównych miały zachęcać wiernych do życia według cnót teologicznych.

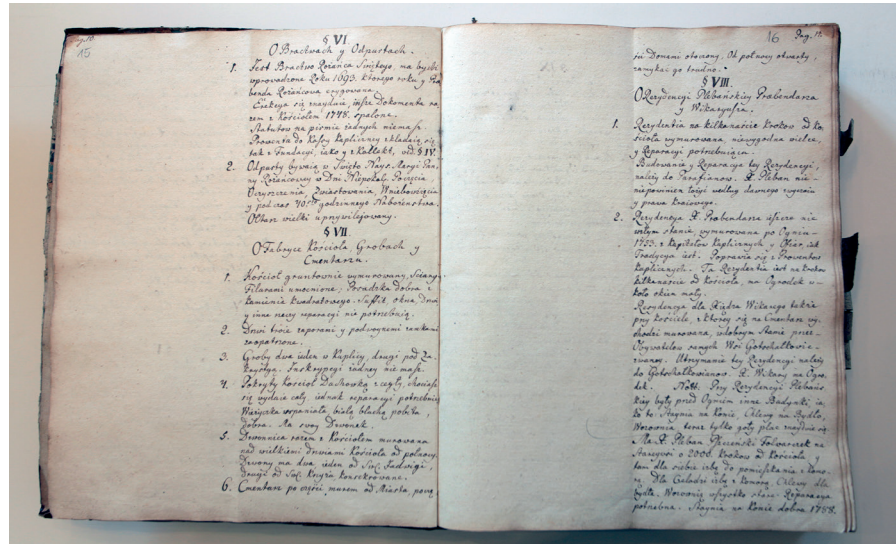
W każdą niedzielę i święta należało śpiewać różaniec, a po nieszporach Litanię Loretańską. Najświętszy Sakrament wysta-





wiano w święta NMP, podczas 40-godzinnego nabożeństwa, w Grobie Pańskim, w dniu Wszystkich Świętych oraz w oktawie Bożego Ciała w czasie procesji na rynku i cmentarzu. Ze stowarzyszeń religijnych istniało jedynie od 1693 roku Bractwo Różańca Świętego. Do końca XVIII wieku

informacje o majątku ziemnym i obowiązkach poddanych. Ponadto - jak czytamy - od niepamiętnych czasów kasa miejska ratusza wypłacała corocznie 14 talarów śląskich. Część kosztów remontów i inwestycji kościelnych pokrywał książę pszczyński. Poza tym każdego roku darował



Fragment z księgi parafialnej z lat 1791-1792

nie zarejestrowano w Pszczyńce żadnego zakonu.

Jeżeli chodzi o uposażenie parafii to autor wspomniał o fundacjach, m.in. ks. Franciszka Szafrąńskiego, proboszcza w latach 1675-1690, rodziny Markłowski, Gembalowski, Pękala i Bartuzel. Jest tam mowa o oddanym o 2000 kroków od kościoła „folwarczku” w Starej Wsi. Tam znajdowały się pomieszczenia mieszkalne dla plebana i czeladzi, wozownia, nowa stodoła z 1788 roku oraz obory. Dalej następują

kopę karp i pół kopy szczupaków. Z treści omawianego tekstu wiadomo, że zachował się inwentarz kościoła. Ze względu na brak wydzielonego lokalu na archiwum, dokumenty ocalałe po pożarze z 1748 roku przechowywane były w domu plebana oraz w zamykanej skrzyni ze srebrami z kaplicy Różańcowej.

Małgorzata Tomczykiewicz

Opracowano na podstawie materiałów z zasobu Archiwum Państwowego i Parafii pw. Wszystkich Świętych w Pszczyńce



Wiadomości Parafialne  
Pismo Parafii Wszystkich Świętych  
w Pszczyńce

Redaguje zespół.  
Redaktor prowadzący: Tomasz Zygmunt.  
Opiekun duchowy: ks. Łukasz Rączka.

Kontakt z redakcją:  
redakcja@wszystkichswietych.info  
Zdj. w numerze: pixabay.com, freepik.com



Prosimy przekaż nam swój  
1,5% podatku!

Dom Pomocy Społecznej w Pszczynie  
Stowarzyszenie św. Józefa „Jesteśmy”

KRS: 0000237740

cel szczegółowy: DPS Pszczyna

Dziękujemy!

